

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av två äppelträd på fastigheten Lögla 1:2, Bergshamra, Norrtälje, Uppland

Linderson, Hans

2016

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2016). *Dendrokronologisk analys av två äppelträd på fastigheten Lögla 1:2, Bergshamra, Norrtälje, Uppland*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2016:32). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

3 sep 2016

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2016:32

Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS TVÅ ÄPPLETRÄD PÅ FASTIGHETEN
LÖGLA 1:2, BERGSHAMRA, NORRTÄLJE, UPPLAND**

Uppdragsgivare: Claes R Nyman Karlavägen 7 3tr, 11424 Stockholm

Område: Roslagen **Prov nr:** 62990-62991 **Antal sågprov:** 2

Dendrokronologiskt objekt: Datering av äldsta årsringen i sågskivorna

Resultat:

Dendro nr:	Prov-beskrivning	Träd-slag	Antal år (1 radier om inget annat anges)	Bark (B) Märg (M)	Datering av årsringarna i provet.	Beräknat Äldsta årsring
62990	Grov, södra trädet	Apel	113;3	B, M	1900*-2013	1897 ± 3
62991	Fin, norra trädet	Apel	121;3	B, M	1893*-2013	1896 ± 3

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Bestämningen av årsringar på apel kan vara problematisk. Vissa årsringar kan uppträda mycket otydligt och i andra årsringar kan uppträda falska årsringar. Därför kan årsrings-räkningen uppvisa något eller några år fel.

För att minimera felet har årsringarnas bredd uppmätts (1/100 mm noggrannhet) och räknats, i tre olika radier för varje sågskiva. Dessa har utvärderats dendrokronologiskt. Resultatet kan läsas i tabellen ovan. Om man antar att de är planterade samtidigt så är den äldsta årsringen bildad 1894-1899.

Träden är avverkade hösten 2013, sågskivan är tagen cirka en decimeter ovan markytan. Groddåret bör därför vara ett eller maximalt två år tidigare än äldsta årsring.

Rimligen har man planterat ungträd som frukt- eller vård-träd. Dessa bör vara tre till fem år.

Beräkning:

1893 till 1898 +3 till 5 år ger **en plantering någon gång under åren 1896 till 1903.**

Detta sammanträffar väl med storstugans ålder som byggdes 1896.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Beskrivning av tabellen ovan Beskrivningen nedan avviker något förklaringen kan läsas i texten ovan.

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ’s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891